

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.17. Misericordia motus super eam. Pio conuenit cordi moueri misericordi: Deus viduarum miseretur, ob earundem status calamitates, & dignitatem, si tales sint qualeseas esse par est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Quam hoc summopere conueniret, ut dole-
ret graviter Christianus, quando perambulans
animæ lux oratorum inueniret fieri per pecca-
tum ablatum esse Deum, quod sibi Deo rema-
neat, & quidem vñico: nam illo perdito, alias

non superest placandas, non alias ad quem con-
vertatur: *Vide quod ego sum filius, & non sit alius*

Deus præter me. Quia vero Deus vita est, filius,

*lux, via, requies & omne bonum, illo sibi déci-
ciente illo discedente, illo ablativo, vera sibi defi-*

ciente, illo discedente illo ablativo, vera sibi defi-

ciat-vna, filius &c. ut diximus ad illud Domini:

Ei tu Israël serue meum. Prauidet Propheta Ioc-

holium iuxtionem, qui diuinū templi praeda-

tentie altare, super quo nullum amplius offerre-

tur sacrificium: & tristes inclinat noemias: Ac-

sol. 3.13. tingeat vos & plangite sacerdotes, viciate &c. cu-

bate in facco &c. quoniam interijs de domo Dei

vestris sacrificium, & libamen. Quos edet plo-

ratus, si videtur huic templo Deum omnino de-

ficeret? o charillimi, plangite, plorate, viciate,

quod vobis deficit Deus vñicum & præflantif-

sum animæ vestre bonum.

§.17. Misericordia motus super eam. Pio
conuenit cordi moueri misericordia: Deu vi-
duarum miseratur, ob eam undem status cala-
mitates, & dignitatem, si tales sunt quales
eas esse patet.

165 56

Quam cum vidisset Dominus, misericordia
motus super eam: dixit illi: Noli flere. Cor
eius vidua lacrimæ penetrarunt, & vis-
cent affectu pio vincere lanceruntur. Refert D. August.
etionem Philosophorum Stoicorum, cuius prin-
cipalis auctor tertius Zetion: videlicet cor
sapientis nulla de causa moueri debere affecti-
vitas vel passionibus tristitia, compassionis, timo-
tis, i.e. gaudii, &c. Arguebant enim hoc ex
nir. c. 4. & quadam cordis descendere infinitate: crede-
bant autem affectus tales debilis animi esse infi-
nitates, quo etiam nouissimis illos nuncipa-
bant. Huius errori adhuc sit Cicero, eumque co-
natus est contemnere ac declarare, dicen-
do: sicut enim tunc dicitur homo sanus, quan-
do cordis motus ita intemperatus est, ut pulsus
ex nulla alteratur occasione, sed uno semper
perseuerat constans statu: sic etiam sanus dici-
tur esse spiritus, quando conditione semper est dis-
positionis stabilis, sic ut eum ab hac nihil in re-
rum natura valeat immutare. Si spiritus inquit

in illo esse quod habet sanus dicatur, quodcumque illum ab eo dimouebit, cum infirmabit: eo modo quo corpus in statu latuit epater confi-
stens, quocumque illud in eo perturbat, idem infirmabit.

Probat autem D. Augustin. errorem hunc esse inhumani, cumque conuincit ex princ. I. 1. q. 14.

pjps philosophia sapientia pteus D. Thom. ta. 4. 1.

lique censura perstringit eum D. Paulus vt no- Hom. q. 14.

D. Chrysoft. expendens quod in illo catalo- Epif. ad

go quem de sceleribus conscriptis Philosopho- Rom. 1. 11.

rum superbientium & ingratorum, hoc ultimum

statueri ut profundam perditionis abyssum, Illos te- II.

quod peccatis & eos habuerunt nullo humano arguit

prædictum affectu: itaque quod Philosophi Stoici D. Paulus

ei supremam cererant fani animi dignitatem,

Apolitus vt extremam reprobæ genit. et repre- Rom. 1. 29.

tatur iniuriam in illis sic locutus: Repletos omni-
misiq; mali, iniquitate, malitia, formicatione, &c. plenos in-
uidia &c. sine afflitione, absque fædere, sine mi-
sercordia. Eo nequitur deuenire, ut nulla mo-
veret eos affectio, nulla leniret misericordia, mul-
lus excitaret affectus: sine affectione absque fa-
dere, sine misericordia.

III.

Diversum inter se affectus & affectio: equi- Aliud est
dem affectus se ad quolibet anima motus ex- affectus,
tendit, ut bojos ita malos: ita ut motus animæ aliud affectus,
statum in ordine ad bonum, quam ad malum, di-
catur affectus: ceterum affectio propriæ motus

est amoris naturalis, quo parentes erga filios &

filij erga parentes affectuantur; & hanc Graci-
vocant **strophym** & hinc translatum est nomen

ut queme unque significet: amoris metum na-
turalis, quo sentimur erga compatriotas, enclena-

tegum subdilos, ciuidem ciuitatis oppidanos.

Hispain hoc dicitur tener affectio. Vide sequitur

iuxta D. Anselmum, quod aliquem affectione

nulla teneri, idem sit ac nulla habete viscera

pietas, quae ceterorum amore moveantur ad

aliquid, quod eorum spectat remedium, solamen, & iumentum, sed quod illis cor sit edu-
rum, lapidum, fætale, nulla pietate benevolum.

Et hoc ipsum dicit Spiritus S. **Viscera impiorum** Eccl. 13. 19.

crudelis: q. d. viscera sunt illis diriora, que

nulllo moveantur pietatis affectu: **Sine affectione.**

Non hic sit, sed addit: **Absque fædere:** q. d.

naturæ leges prævaricantur, quibus conceder-

tantur, & inter se coniunguntur qui sunt euil-

dem speciei: **Omnis animal diligit simile.** Hoc

quod etiam in animalibus ratione non ventibus

exenti seruitur, in apis non custodiunt, tanta

quippe est querundam hominum duresse seu-

que crudelitas: **Sine misericordia,** q. d. Non

deant

commodentur corum viscera , licet proximi videant aduersitates ut illis sucursum eorumque sublerent benignè calamitate . Et in rei veritate IV. si D. Anselmo creditur , illis deficit videntur Misericordia omnes humanitatis & etatis termini . Et ut aida natu- D. Chrysost. *Natura domum amitterunt , iuxa se donum quod illa videntur pietate deservi* ; quæ etiam auct. malibus fecoscioribus pro scipio videtur esse. *Hoc s. in concilia . Deinde ultimo perpende quod corda Epist. ad habent ut lapides abique omnianoris seu com- R. ipi. passione misericordia affectu , ut illos misericordia haudquaque moveant alienæ . Hoc ita , recte D. Chrysost. ipsi regnatur naturæ , ut ipsa demonstrant animalia , nam ipsos videmus canes vilantes & ingensentes , dum illis quis catullos furtim abuletur .*

V. Deus pietate mo- carnis vicerat corque assumperat humanum , qualiter le ostendit suu moueri misericordia no- v. 20. stras contemplatus misericordias ? Sic illum audio per Hietemiam commotum : *Consuebat juri viceramica super Ephram miserans miseris eius , ut Dominus . Similiter per Oseam Prophetam Consuerunt est in me cor meum : pariter consu- 10. bat est posuistudo mea , non faciam suorum ani- me mea , &c. quoniam Deus ego sum , &c. Non hoc dixisse putandus est , quasi realiter passionibus regatur , aut proprie contubuit alterationibus , & quantum ad affectionem sed quantum ad effectum , ut auctor Theologi , quo misericordiam subvenient remedium , tali ac- curate diligentia , quali qui similibus moue- tur teneturque affectibus . Nunc autem quando realiter veregit cor assumptum humanum , eam non lapideum , vere ac realiter compatiit est , & consuebat sunt eius vicerata pietatis , heut mulieris illius , que cernens filium suum in duas partes gladio dividendum : *Commisit sunt viscera eius super filio suo : & in hac occasione multaque alijs illud impletur quod dixit de eo Moyses , quando illi praestendit , quos daturus esset per mundum gressus : de illo etenim dixit (intra- 26. 3. Reg. 3. lectionem vulgaram) Dominator Domine Deus misericors & clemens = Multa enim ex Hebreo legant : Deus commotus . Ecce quod hic dicitur : Misericordia motus super eam . Erant ei- ius viscera fontes misericordiarum , & potio- bob 31. 28. ri iure sibi illud Iob visus patitur : Ab ini- fante mea mecum crevit miseria , & de vice- ro matris mea egressa est mecum . Non enim hoc fortitudini acribatur , non cordis mag-**

vanimati in istar lapidis obdeterscere , nulla moueri tristitia , nullas in alienis a bresilitatis bus effundere lachrimas , non dolentibus compati , sed curitate & crucilitate . Ut ait Salo- Prom. 12. 10- mon : *Nonis infelix inmentorum suorum annas : VI. visea autem impiorum crudelia Catello mife . Viscera retur iustus , dum eum certe rabidum : impius impiorum obdurata sua demenstrat visea , dum nec proximo quicquam inferetur laboranti : Cor durum est , nullo charitatis humore molle , nullo dilectionis , affectionis , & compassionalis teneritudine beneuelum : Sine afflictione , sine misericordia . Clavis sunt ei vicerata , testatur D. Ioannes & pte nimia malitia obsecrata , vrea quas 1. Iohann. 3. videt necessitates , minime peruidant : Quis 17. videbit fratribus suum necessarium habere & claus- ferit vicerata sua ab eo , quomodo charitas Desma- neris in eo ? Repugnat charitas & malitia ; hæc eorū frigore contrariat , concludit , & obfe- ra , vt nullis sit pauperum geminis , vi- diuatum lachrimis , nullis inquam perenni vul- neribus infirmorum , illis simile contra quos non leues Dominus per Prophetam Amos de- ponit querimonias : *Et nihil patiebanur super contributio[n]e Ioseph : nec dñe illo immi- res epulone : quod ipsum in te verificatur , qui dum pauperem certe afflictione prostratum vi- duam gratiæ persecutio contraria , pupillum pereuentem , & inopiam laborantem ac te p[re]se- leare laiques enemis , nulla tibi cor mouetur compunctione , sed lapide durior transis immula- ricors : ut heri diximus . Charitas autem cor accedit , & dilatatur , unde facilius , quas cer- nit aduersitates , illud penetratur , velerantur & lanciant & quo fit ut lachrimas desuant compunctionis , que cordis sanguis appellantur .**

57 - 58
Sic ipsum describit Apostolus : *Cor nostrum dilatatur est , &c. qui infirmatur & ego non inferior : &c. Charitas enim Christi urget nos .* VII. Contemplate Christum , quanto cor eius igne pietate chantata audebat , & ita dilatarum patchat , commotus ut per illud Magdalena Martiisque lachrimæ admittantur , earum sunt illi molesti geni- tis , sic ut ipse lachrimas fundat vberiores VIII. ut mane dicendum erit , nec non vidua Duo sunt singulus planetis perundantur : Misericordia status mi- motus super eam . Duabus de causis . Prima sit ferabiles ob angustias quibus eam certe obrutam : obie- viduarum , etum etenim misericordie sunt miseria , tribu & pupi- lationes , & calamitates . His multis affectuvi- lorum , que status sufficit enim videre mulierem habitu-

Z z z copie-

conectam viduali, ut omnes eam presumant
obnuere calamites, & ceterum in eius irru-
re domum, ed quodam omnem videlicet auxilio
defensam. Inter omnes huius vita necessitates
ac miseras, due pre ceteris videntur esse
graviores: quartum via haec est quam status patitur
viduarum: altera spectat premitione orphanos.
Attente percepientiam necessitates, quibus ang-
ustiatur pupillus, puer parvulus, cui pater ma-
terque obierunt: nec non vi luarium matito per
mortem absitato. Horum aliquis intelligitur quan-
tus opprimitur & excrucietur miseris ac-

potis deinde muta redditur taciturna, & ab omni colloquio si aliena, quasi obtutueretur, quod unico verbo comprehendit Apostolus: *Vidua defilata*: q. d. omni priuata solamine, quo se vertat ignorans.

IX. mortem ablatu. Horum aliquid intelligatur quantum opprimant & excrucient miseriis necessitatibus, si mente resoluamus quid sit pater filio, & vxori maritus. Pater est, qui dat esse, vitamque filio: ille qui thelaurizat cumulantque nummos, quibus filium divitem heredem instituit: pater est, qui filium protegit, qui praebet al mentia, qui gubernat qui per viam dirigit secutam, qui que filio referit pluimatum: si filio patet deficiat, illi, ut ita loquarum, omnis boni deficit principem. Martus seu vir respectu mulieris, est velut caput respectu corporis, de quo sic Apostolus: *Caput mulieris vir.* Caput est ex quo, velut ex principio, motus omnes procedunt corporis, eiusque sensus: ipsum et quod corpus dirigit, & defendit, ita ita ut deficiente corpori capite, ipsum truncum remaneat & iniuste: qua de causa corpus Holofenis abscliso vius capite truncum appellatur.

Non modica corporis premitt miseris, cui caput deficit: & hac eadem mulierem torquet, cui maritus per mortem abscessit. Datus est mulieri vir ut eam gubernet, dirigit, defendat, protegat, amplectatur, cui praeponde Dei sunt ex translatione lego Septuaginta: *Ad virum tuum conuersio tua: quia in ijs annibus, que mulieri agenda incumbunt, semper oculos tuos ad virum debet dirigere, cumque iutueri: ipse etenim est, qui eam nonet, diligat & proteget.* Nam in principio diximus virum à Deo constitutum, ut exori in conuersis esset necessitatibus, cuique refugium & se primu[m] dicit mulieri. *Ad virum tuum conuersio tua.* Hic si defuerit: sic omne mulieri deest auxilium, ut omnia desint illi, nihilque habeat: à quo vidua desolata protegatur. Expendit noster Paganus, quod vidua in Hebreo dicat Almana à verbo Alam quod duo significat: *Colligere & omniscire:* equidem viduitas duo haec in vidua efficit: colligat enim eam, ne se extienda ad seccationes, choreas, ceteras, ornamenti certi-

Ex p̄fatis liquidō colligitur cur tanto Do- XI.
minus studio carum complatutus defensio- Deus pro
nem: etenim illis tanto ferus ac diligenteris di- tector vi-
tua subuenit misericordia, vbi grauior vr- duas &
get in p̄ia premisque necessitas. Vide in SS. testis.
litteris desculpibus ut defensor eorum singulariter,
vt qui omnia eorum negotia in le curia ful-
ceperit. Nomen vehementer admittit, quo eum
Elias Propheta compellat: vt enim vidit mul-
eris viduæ Sareptanae filium obijisse ad Deum
supplex confusus: & vbi vulgata nota lectio
habet: Domine Deus meus etiamne viduam, a-
pud quam ego vicinque sustentor, &c. affixis 3. Reg. 17.
legunt Septuaginta, querunt lectiōnem ad 20.
rem expendit D. Augustinus. Neurāhi Domine, L. 2. q. ad
testis huius viduæ, &c. Propriæ testi contentū Sicutq. 4.
ad ea attentum esse, de quibus testatur, & ea
fixis oculis intueri. Domine, qui fixa viduam
hanc acie intueris qui conspicis attentus quis
illam offendat, quis contumeliam faciat, qui
lachrimas eius consideras & aduersitates. No-
uerat viduas primum apud Deum habere lo-
cum inter ea, qua Deus in suam suscepit
declarat protectionem. Ad diuinam hoc sp̄-
et prouidetiam illi subuenti defecus sup-
plendi ad pullos usque coruorum, dum illis
parentes in alendo deficiunt. Vir viduæ defi-
cit, nullum habet protectorem, ad quem
spectat mulieri consilere, supplet Deus eius
locum: proinde voluit ut eius nomine haec sie-
ret populo iniunctio, quam expendit Diuus
Chrylotomus. Vidua & pupillo non nobebit.
Si lesserit eos vociferabuntur ad me: & ego Ho. 69. in
audiam clamorem eorum & indignabitur furor Iohannem
meus: percutiamque vos gladio, & erunt uxo. Exo. 22. 22.
res vestra vidua, & suis vestris pupilli. Hoc
tibi nocturn sit in me vos peccare qui viduis
& pupillis opprimitis: nam hi deficiente
parte, & illi vita: non ego eos perito
finam; liquident meꝝ sunt traditi protec-
tioni.
Sequitur hanc rationem Angelicus Doctor
probatque ex Apostolo: Quæ vere vidua est, 58
& desolata, speret in Deum, & infest orationib- 1. 2. q. 65.
bus & observationibꝫ nocte ac die. Illa conie- 4. 4. ad 3.
cio, Et, phrasu scriptura significat, id est, 2. Tith. 5.
qua primus terminus p̄: secundum exponunt

Sequitur hanc rationem Angelicus Doctor probatque ex Apostolo: *Quae vere viduæ sunt,* 58
& d. solata, spernit Deum, & infer orationis; 1.2. q. 6.
bis & obsecratisimis nocte ac die. Illa conie- 4. ad 3.
cio, Et, phras. scriptura significat, id est, 2. Tim. 5;
quia primus terminus p. t secundum exponunt
fict

Pf. 8; 1.
Pf. 96.
XII.
Vidua in-
ster orati-
onibus.
Epist. 12.
ad Proba-
vidua.
Tert. 1.
D. Avg.
Thom. 1.
13.
D. Avg.
XIII.
Vidua
Sperat in
Deo.
Induct. 2.
3.
Luc. 2; 37.
D. Avg.
Tert. 2.

sicut illud de psalterio: *In nos & pauper ego sum: item & illud: Lux orta est iusso, & rectus corde legit: Pars etenim secunda primam explicat: Quia vere vidua est. Quid est esse viduam? D. solitaria. Quid est desolata? Lueulentis hoc exponit D. August. Egit Proba vidua vijspe testatur, illu- stri sanguine clarior, diutius, famulorum grege, ac familia multa nimis illustri moritur illi vir- ilico se viduam agendum, decrevit, ut illa Iudith, vitam suam oratione consecrare, ea intermissione litteras dedit D. Augustino, deprecais ut con- gruam illi precandi formulam praecer heret. Respon- pondet D. August. *Quam me latifacauerit ista peccatio tua, verbis explicare non possum. Etenim intellexerat, quod illud agendum suscepit quod à postulis verè vidua ac desolata commen- databat: Quia verè vidua est & desolata: infest orationibus. Hoc quoque proptinum est munus, hoc exercitium vera vidua ac desolata. Si quæ- siens à me quid sit desolata, destituta, solitaria? Respondet nequamquam intelligi, de turba fa- mulorum, ancillarum, ac familiarium: quinquo vidua priuaria multiplici simili contingantur comitatu sed de consolatione vera namque vidu millana in temporalibus oportet; ut accipiat; hoc est Desolata sine solitario. Omne quippe eius solitum à solo debet Deo dependere nec illi convenient chorez, recreations, iunctia, sce- dulæ, diversicula aucturæ temporis. Hoc est desolata: prout Heremias declarat in per- sona urbis Hierusalem à Chaldaëis deuastata: Posuit solitatem: hoc est in terra ubi ad quem me come terem habui neminem. Vidua à lo- lo sibi sperat Domino solitum: Desolata est, etiam magna circumdata sit famulis; qua nibil sibi debet offere solitario, nisi Deus ipse. Ex his patet, perpetuum hoc eius esse debere studium, ad Deum configere: unde sic consequen- ter ait: *Quamvis ad omnia membra Christi o- rare pertinet, specialiter tamen diligenter cu- ria orationum in scriptura eius vidua videtur in- émpta. Sanctissimam confidet Iudith. Erat autem Iudith reliqua vidua, & in superioribus do- mes sua fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puerlo suo clausa morabantur, habens super lumbos suos cibiculum &c. O puerum desolatæ viduis exemplum. Piffidum Amnam contem- plare de quo a. Evangelium tale perhabet telli- monium. Non discedebat de templo secessu, & ora- tionibus fruens nocte ac die.***

Vt autem hoc tibi liquido constet, nota- dum est, (inquit D. Augustini) quod Dominus

etiam semper ad grandum, & non deficiendum nos horaretur, viduam commemorauit, qua licet nra quum & impium iudicem, & Dei ac hominum con- temporare ad audiendum causam assedit interpol- lando, conuertit. Quam ergo pra' eis vidua vacare debent orationibus, sati hinc intellegi pos- tet, quod omnibus ad suscipiendum orandi stu- dium, de viduis propositione est exhibitorum ex- emphum. Hoc igitur est veram esse viduam, ab omni terreno delitum esse solitum: *Vidua & desolata.* Hoc dico nouera eo ipso casu apertas sibi esse Dei portas, necnon hoc iure gaudere, ut in illum omni em suam coniugat marita fiduci- am: idcirco perpetuus vacet orationibus in te- die, qualibet occasione, vel quavis afflictâ tribulatione. An illi vir ad eueni convertatur, deficit? Hoc firmiter seneat, Deum in eius locum sibi esse subrogatum &c. Ex predictis longum prosequitur D. Ambros. argumentum, *Liber vi-* varia proferens loca, quibus Deus viduarum in diis. se sucepit protectionem, illam praestitum. *Dicitur Isaia 1; 18.* date viduam, & venite & arguite me ego. XIV.

Secundam adfero causam, ex qua Deus Dignitas tan faciat vidutatem. Tractatum compositum vidutis Diuus Ignatius de Virginitate, quo declarat, expendi- tanti coram Deo non haberi vidutatem vel tut. continentiam, quam virginitatem, sed post hanc fatis proxime succedere, per quod modo singula i Deo ostendit quam digno loco viduas habeat. Illico status in hoc mundo, quamvis volueris per mare in virginem adduci in tem- plum, voluit atamen ut huius gaudi primis- tis celeberrima illa vidua Anna triveretur filia Phanuel, eius gaudi conforde S. Simeone i qua & elegit in primis illorum coelestium predicationem arcanorum: quia de causa cam- *Liber dei-* di. D. Ambros. nuncupat: *Divinorum operum pre- ducit.* pariter expendit, quod si ad Virgi- nem eminentissimum milieum Archangelum Gabrielem, ad viduam Sareptanam eminentissimum destinavit Prophetam Eliam: & sicut Elias, quamvis non erat Angelus, proxime tamen erat Angelis conserendum, adeo spi- ritualis, ut curru rapitus igneo in terrae strem- meretur transire paradisum: sic & vidua, dignitate, concerto quamvis non fulget vir- ginali, illi tamen quam proximè censeretur esse cogitata: *Vide quemadmodum propria fir- galis gratia referreuntur: Angelos ad virginem;* D. AM. *propheta ad viduam: Gabriel ille, hic Elias;* *et ex Angelorum, & Prophetarum numero,* praefatissimi principes videantur electi.

Z 3 Eam

Eam ob causam coniunctit Apostolus notante
t.Cor.7. D. Chrysostomo virginem viduam, dum ait: *Mulier
imputa & virgo cogitar que Dominus sunt viri
sunt.* *Habentur sancta corpora & spiritus.* Per imputam intelligit
Tim.5. continentem: cuius intuitu diuos edidit tractatus
ad fin.

Eam ob causam coniunctit Apostolus notante
autem conjugata viro suo vixisset nomine The-
ratio (quem sanctum inscribit:) vir ex hac vita
emigravit, ipsa vero vidua superiles manit aetate
iuuenis: vide ab eo dicitur: *Vidua senior.* Ut autem
autem eam sollicit ac confitam illi hoc
in statu perfaecat, de precellentia agit viduatam,
quanti Deus illam ultimet, quia amque sit na-
turae legibus eminentius, & Gentilium ad mira-
culum. Ad eius confirmationem referit quod cum
adhuc minorennes scholas frequenrare Rhetoro-
ricæ, quod iam de à Praecepte interrogat, & fuerit
quod amorum effet, & quinam eius paren-
tes. Respondit, virginu viuis annorum: patre se-
orbatum iam à viginti annis, cum ipse viuis anni
infans esset, matre nonne decimam annorum re-
flecta vidua, nunc quadraginta annis vidua perfe-
verant. Vehementer oblitus est Praecepere: erat
eternum Gentilis, & ad omnes discipulos suos con-
uerlus, sic ait: *Clara vox clamauit: En quales
mulieres apud Christianos sunt. Tanta non modo
apud nos, sed & apud Gentiles viduas laues esse,
& adorantes.*

D.CHR. Deinde D. Ambrosius hoc prosequitur argu-
mentum ex domis & gratiis quibus Deus viduas
honorauit Noëmi, Judith, Debboram, so-
licitum D. Petri de qua hoc expendit: quid Domi-
nus dominum eius intraret eam benignus vi-
sitaratur. *Viduare viduas non designatur.* Sed
hoc non nisi de veris intelligitur (inquit) vi-
dus, quibus Apostolos præcipit: *Viduas hono-
ra que vero viduas sunt: Si vero scire desideres
quas hoc nomine digneris: ipse scriptum expli-
cat.* illa videlicet, quae solitudinem diligunt,
perpetuas instant orationibus, silentij sunt stu-
diosæ, ancescii graves, abstinentia laudabili-
les, vitaque irreprehensibilis. Attende & scribi
Timo.5. *Timoteo suo Paulus* & illis insinua, ve-
ris hoc viduas convenire, moribus suis esse com-
positas: *Ut irreprehensibilis sint.* Miserabile ver-
bum. Non parum illepet D. Hieron. Apostoli-
lum ab Episcopo requirere ut irreprehensibili-
bus: hoc enim est, ac si præcipiat ut nullo
Vide supra vitiorum, aut imperfectionum sit genere redar-
Hem.15. *qui namque licet exigua, notarius
imperfectione, reprehensibilis est, & ipse Apo-*
Galat.2. *stolis D. Petrus quadam, occasione talis talis
erat, ipsum arguente D. Paulo: Quia reprehensi-
bilis erat: Si hoc in Episcopo supremum sit, qui
statum profiteretur perfectionis, quid erit dum hoc
ipsius viduus ab eodem iniungitur: Præcipe ut ir-
reprehensibilis sint.*

S. 18. Ex ratione dicit illi. Noli flere: presen-
tem enim habet cum, qui filium ad vitam re-
tinet; scruat hec ratio consolationis in
morte nostrorum.

Dixit ille uoluisse. Misertus est Christus
viduas, cuius lacrymatum pleni-
num enim valent ad cordis viscera pert.
Ecc.35. mouenda. Haec effectus explicat spiritus S. 18.

*Nonne lacryma vidue ad maxillam descendunt, &
exclamatio eius super deducendum ens. A maxilla
enim ascendunt usque ad calum, & Dominus exau-
dit non delectabatur in illis.* Ut opinor historiam Lacy-
tangit Cain: Profudit hic sanguinem fratris
sui abel fratricida, & quamvis in terram illę ce-
cidisse videbatur, & ab ea absertus esse ac con-
tectus, multò tamen verius alegendū usque ad
calum contra peruersum grauissimas de-
ponens querimonias, diuinumque pectus per-
mouit, & in lōnicidam provocauit, vt
condignis tanto tecleri positis plecteret fra-
tricidiam: *Maledictus eru super terram* &c. **Gen.4.14.**

Adiecte, precor, quid illi sit iumentum, qui vi-
dus lacrymas prouocat: non lacrymas, sed
coros sui sanguinem: videntur ad maxillam &
inde ad terram deludere: sed hoc te minime
lateat, quod alegendū usque ad calum, Deique
pectus concire, ut ab eas deducente meritum
lumat i: se supplicium: *A maxilla ascendunt usque
ad calum.*

En, hanc viduas lacrymas, ad maxillam des-
cendebant, sed alegendū non animis quam
ad exortare christi. Domini pectus, quem contra-
mortem, rabidam lupam, excitauit carum
autorem, eo quod viduæ filium interfeciller,
& iam ad antrum suum abducebat, scilicet
sepulchrum: effectus licet est, quem etiam
vt cras liquebit operata sunt sutorum Mar-
iae & Marthæ lacrymæ, & Christum acutæ
pupigerunt, vt de morte vindictam sumere
vide habeat viduam solitare: *Noli flere.* Abster-
ge, precor, domina lacrymas: adsum enim
index in eum qui has tibi lacrymas excitauit,
mortem intelligo. Hæc autem via est ratio, ob
quam illi Dominus ploratum interdicit. Ut
quid Domine, mulieri huic viduæ feceris prohibi-
bes? Quid enim convenientius, quid ad eius
fola.